

Ortaokul öğrencilerinin sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumları üzerindeki etkisi

Emrah CERİT¹, Furkan ÇAMİÇİ¹, Dila Şeyda TAŞDEMİR¹,
Alperen Çetin DEMİRER¹

¹Hitit Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Çorum, Türkiye

Araştırma Makalesi/Research Article	DOI: 10.5281/zenodo.13895154
Gönderi Tarihi/ Received: 09.04.2024	Kabul Tarih/ Accepted: 10.09.2024
	Online Yayın Tarihi/ Published: 30.09.2024

Öz

Bu çalışma, ortaokul öğrencilerinin sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumları üzerindeki etkisini kapsamlı bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, sosyal katılım becerileri ile spora yönelik tutumlar arasındaki etki, ortaokul öğrencileri özelinde derinlemesine ele alınarak değerlendirilmiştir. Bu çalışma, özellikle gençlerin fiziksel aktiviteye katılımlarını artırmaya yönelik stratejiler geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Çalışmanın evrenini, Çorum ili Sungurlu (Türkiye) ilçesinde ortaokul düzeyinde eğitim gören 2256 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma, 12-14 yaş aralığındaki 342 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Katılımcılardan elde edilen veriler, "Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Katılım Ölçeği" ve "Spora Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Çalışma bulgularına göre, öğrencilerin aile gelir düzeyleri, spor yapma alışkanlıkları, lisanslı spor yapma durumları, okul sporlarına katılımları ve sportif başarı düzeyleri ile sosyal katılım becerileri ve spora yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Gelir düzeyi yüksek olan, düzenli spor yapan ve okul sporlarına katılan öğrencilerin sosyal katılım becerileri ve spora yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu görülmektedir. Ayrıca, düzenli spor yapan öğrencilerin sosyal katılım becerilerinin daha gelişmiş olduğu ve spora yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma, sosyal katılım becerileri ile spora yönelik tutumlar arasındaki etkinin anlaşılmasına katkı sağlamayı ve gelecekteki araştırmalara yol göstermeye katkıda bulunacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul öğrencileri, sosyal katılım, spora yönelik tutum

The effect of secondary school students' social participation skills on their attitudes towards sports

Abstract

This study aims to comprehensively investigate the impact of secondary school students' social participation skills on their attitudes towards sport. In this context, the effect between social participation skills and attitudes towards sport among middle school students will be examined in detail. This study aims to contribute to the development of strategies to increase young people's participation in sporting activities. The population of the study consisted of 2256 students studying at secondary school level in Sungurlu district of Çorum province (Türkiye). The study was conducted with 342 students aged 12-14 years. The participants' data was collected using the "Social Participation Scale of Secondary School Students" and the "Attitude Towards Sports Scale". According to the results of the study, it was found that there was a significant relationship between family income, sports habits, licensed sports, participation in school sports and students' athletic success and their social participation skills and attitudes toward sports. Social participation skills and attitudes towards sport were found to be more positive among higher income students who regularly participate in sport and school sport. It was also found that social participation skills are better developed and attitudes towards sport are more positive in students who regularly participate in sport. It can be said that this study will contribute to the understanding of the effect between social participation skills and attitudes towards sport and contribute to guiding future research.

Keywords: Secondary school students, social participation, attitude towards sports

Sorumlu Yazar/ Corresponded Author: Furkan ÇAMİÇİ, E-posta/ e-mail: furkancamici@hitit.edu.tr

GİRİŞ

Spor, bireylerin fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimlerine önemli katkılar sağlayan evrensel bir aktivitedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün 2021 verilerine göre, gençlerin yaklaşık %80'i önerilen günlük fiziksel aktivite seviyesine ulaşamamaktadır. Bu durum, özellikle çocuk ve gençlerin gelişiminde sporun daha fazla teşvik edilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır (Dishman ve ark., 2021). Türkiye'de yapılan araştırmalar, sporun gençlerin sosyal becerilerini ve akademik başarılarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Örneğin, Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2020 verilerine göre, spor faaliyetlerine düzenli katılan öğrencilerin %65'i, sosyal katılım ve liderlik becerilerinde önemli gelişim kaydetmiştir. Bu bağlamda, sporun sadece fiziksel sağlık için değil, aynı zamanda sosyal gelişim ve katılım açısından da kritik bir rol oynadığı söylenebilir (Alpay, 2021; Yavuzcan, 2021). Ortaokul öğrencileri, fiziksel aktivite ve spor ile sosyal becerilerini geliştirme fırsatı bulabilmektedirler (Balyan ve ark., 2012; Çiçek, 2019). Aynı zamanda, bu yaş grubu, sosyal katılım ve iletişim becerilerinin şekillendiği, grup dinamikleriyle birlikte bireysel kimliklerinin geliştiği bir dönemdedir. Öğrencilerin sosyal katılım becerileri ile spora yönelik tutumları arasındaki ilişki, bireylerin hem okul içindeki hem de toplumsal hayattaki rollerini anlamada yol gösterici olabilmektedir (Şahin & Şahin, 2020).

Sosyal katılım, bireylerin topluluk içinde etkin bir şekilde yer almalarını sağlayan temel becerileri kapsamaktadır. Bu beceriler, empati, iş birliği, iletişim, liderlik ve topluluk kurallarına uyum gibi çeşitli sosyal unsurlardan oluşmaktadır (Ünlü & Çeviker, 2022;). Erken yaşlarda kazanılan bu beceriler, bireylerin sosyal çevreleriyle nasıl etkileşim kurduklarını ve bu etkileşimlerin onların spor aktivitelerine olan tutumlarını nasıl etkilediğini belirlemektedir (Örel & Tezcan, 2022; Budak ve ark., 2023). Sosyal katılım becerilerinin güçlü olan öğrencilerin, takım çalışmasına daha yatkın olduğu, iş birliğine ve adil oyuna daha fazla önem verdikleri bildirilmiştir (Özdoğru, 2018). Bu da onların spora yönelik tutumlarını olumlu yönde etkileyebilir.

Literatürde, spora yönelik tutumların gelişiminde sosyal faktörlerin kritik bir rol oynadığına dair çok sayıda bulgu bulunmaktadır (Pritchard & Funk, 2010; Zeng ve ark., 2011; Tomik ve ark., 2012; Filiz, 2019; Arslan & Çostu, 2022; Hassani ve ark., 2023). Özellikle takım sporlarına katılımın, bireylerin sosyal becerilerini desteklediği ve onların kendilerini ifade etme, karar alma, sorumluluk alma gibi hayati yeteneklerini geliştirdiği sıkça vurgulanmaktadır. Takım sporları, sadece fiziksel beceriler kazandırmakla kalmaz, aynı zamanda bireylerin grup dinamikleri içerisinde iş birliği yapabilme, liderlik sergileyebilme ve topluluk kurallarına uyum sağlama gibi sosyal becerilerini de güçlendirir. Grup içi etkileşimlerin yoğun olduğu spor

etkinlikleri, öğrencilerin liderlik kapasitelerini artırarak, bu deneyimlerin toplumsal yaşama daha iyi hazırlanmalarına olanak sağladığı görülmüştür (Örel & Tezcan, 2022). Bu bağlamda, sporun sosyal bir etkinlik olarak ele alınması, bireylerin sosyal katılım becerilerini geliştirme ve spora karşı olumlu bir tutum kazanmalarında etkili bir araç olabilir.

Ortaokul dönemi, öğrencilerin sosyal kimliklerini geliştirdikleri ve sosyal çevreleriyle etkileşimlerinin derinleştiği kritik bir gelişim aşamasıdır. Akran gruplarıyla yapılan aktiviteler, özellikle spor gibi fiziksel ve sosyal unsurları içeren etkinlikler, bu dönemde sosyal uyum becerilerini güçlendirebilir (Çağlar ve ark., 2024). Spor yapan öğrencilerin özgüvenlerinin daha yüksek olduğu, sosyal ilişkilerde daha başarılı oldukları ve bu becerilerin akademik başarıya da olumlu etkide bulunduğu çeşitli araştırmalar tarafından ortaya konmuştur (Pritchard & Funk, 2010; Tomik ve ark., 2012; Fuchs & Osikominu, 2012; Durhan, 2021). Sosyal katılım becerileri ile spora yönelik tutumlar arasındaki ilişkinin derinlemesine anlaşılması, eğitimciler ve ebeveynler için öğrencilerin kişisel ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunacak önemli bir rehber niteliği taşımaktadır. Bu ilişkiler, eğitim ve spor politikalarının belirlenmesinde stratejik bir yol haritası sunabilir.

Bu çalışma, ortaokul öğrencilerinin sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumlarını nasıl etkilediğini incelemeyi amaçlamaktadır. Sosyal katılım becerileri yüksek olan öğrencilerin, spora yönelik daha olumlu tutumlar sergileyeceği ve bu tutumların, öğrencilerin fiziksel aktivitelerde daha aktif olmalarını sağlayacağı varsayılmaktadır. Mevcut çalışma sosyal katılım ve spor arasındaki etkinin daha derinlemesine anlaşılmasına, gelecekteki eğitim politikalarına ve spor programlarına yönelik önemli çıkarımlar sunabilir.

YÖNTEM

Bu çalışma, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Türkiye’de Çorum ili Sungurlu ilçesinde ortaokul düzeyinde öğrenim gören 12-14 yaş arası öğrencilerle yapılmıştır. Çalışmaya katılanların ortalama yaşı $11,86 \pm 1,24$ ’tür. Araştırmaya başlamadan önce gerekli kurumlardan izinler ve Hitit Üniversitesi Girişimsel olmayan araştırmalar Etik Kurul’undan etik kurul izni alınarak gönüllü olan öğrenci velilerine bilgilendirilmiş veli/vasi olur formu ile birlikte demografik bilgilerin (cinsiyet, sınıf, spor yapma, gelir ve başarı durumu) yer aldığı kişisel bilgi formu, ortaokul öğrencilerinin sosyal katılım ölçeği ve spora yönelik tutum ölçeği uygulanmıştır.

Mevcut çalışma bir alan araştırması niteliindedir. Bu bağlamda, veri toplama aracı olarak ‘anket tekniği’, örneklem seçiminde ise “basit tesadüfi örnekleme” yöntemi tercih

edilmiştir. Basit tesadüfi örnekleme yöntemi, her bireyin örnekleme dâhil edilme olasılığının eşit olduğu bir seçme süreci sunar. Bu yöntemin seçilmesinin temel nedeni, araştırmanın genellenebilirliğini artırmak ve örneklemin araştırma evrenini en iyi şekilde temsil etmesini sağlamaktır. Ayrıca, bu yöntem, örnekleme herhangi bir önyargıyı minimize ederek elde edilen sonuçların daha güvenilir olmasına katkı sağlar. Çalışmada kullanılan basit tesadüfi örnekleme yöntemi, örnekleme dâhil edilen her bireyin eşit şansa sahip olması nedeniyle, araştırmanın sonuçlarının evrenin genelini yansıtmaya olasılığını artırmış ve çalışmanın bilimsel değerini güçlendirmiştir. Bu da elde edilen bulguların geniş bir öğrenci kitlesine uygulanabilir olmasını sağlamaktadır (Bryman, 2016; Babbie, 2020).

Araştırma grubu (evren-örneklem)

Çalışmanın evrenini, Çorum ili Sungurlu ilçesinde ortaokul düzeyinde eğitim gören 2256 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü ise %95 güven aralığı ve %5 hata payı ile hesaplanmıştır. Bu kriterler doğrultusunda, 342 öğrenci örneklem olarak belirlenmiştir. Örneklem seçiminde “basit tesadüfi örnekleme” yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, her bir öğrencinin örnekleme dâhil edilme olasılığının eşit olmasını sağlarken, araştırmanın sonuçlarının evreni en iyi şekilde temsil etmesine katkıda bulunmuştur. Evren açıklama katsayısı (population proportion) %50 olarak varsayılmıştır, bu da çalışmanın bulgularının genellenebilirliğini artırmış ve hata payının kontrol altında tutulmasına yardımcı olmuştur (Büyüköztürk ve ark., 2015). Bu nedenle, seçilen 342 öğrenci, araştırmanın güvenilir ve geçerli sonuçlar elde etmesi için yeterli bir örneklem büyüklüğünü temsil etmektedir.

Veri toplama araçları

Çalışmanın kapsam ve sınırlılıklarına uygun ve çalışmaya katılmak isteyen bireylerden öncelikli olarak çalışma için özel hazırlanmış veli/vasi onay formunun doldurulması istenmiştir. Gönüllü olan bireylere, birinci bölümde demografik özellikler (cinsiyet, sınıf, spor yapma, gelir ve başarı durumu), ikinci bölümde “ortaokul öğrencilerinin sosyal katılım ölçeği” ve üçüncü bölümde “spora yönelik tutum ölçeği” uygulanmıştır. Demografik özelliklerden aile gelir durumunu belirlemek için Ocak ile Haziran 2024 tarihleri arasındaki Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin asgari ücret açıklaması dikkate alınmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin sosyal katılım ölçeği

Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Katılım Ölçeği, Erol ve Akpınar (2022) tarafından geliştirilen, 2 alt boyut ve toplam 20 maddeden oluşan bir ölçektir. 5 seçenekli “1-Asla katılmıyorum”, “2-Katılmıyorum”, “3-Kararsızım”, “4-Katılıyorum” ve “5-Tamamen

Katılıyorum” şeklinde derecelendirilmiş bir ölçektir. Ölçek geliştirme aşamasında iki faktörlü (1. faktör: sosyal değişime açıklık; 2. faktör: aktif katılım ve liderlik) 20 maddelik bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçeğin tamamının Cronbach α katsayısı 0,926, birinci alt boyutunun Cronbach α değerleri ise sırasıyla 0,891 ve ikinci alt boyutunun Cronbach α katsayısı 0,853’tür.

Spora yönelik tutum ölçeği (SYT)

Spora yönelik tutumları tespit etmek amacıyla Şentürk (2015) tarafından geliştirilen 25 maddelik “Spora Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek, 5’li Likert tipi bir derecelendirme sistemine sahiptir. Katılımcılar, “1-Asla katılmıyorum” ile “5-Tamamen katılıyorum” arasında derecelendirme yaparak spora yönelik tutumlarını ifade ederler. Ölçekten alınabilecek minimum puan 25, maksimum puan ise 125’tir. Yüksek puanlar, katılımcının spora yönelik daha olumlu bir tutuma sahip olduğunu göstermektedir. Ölçekte yer alan tüm maddeler olumlu puanlanmış olup, ters puanlama yapılmamıştır. Ayrıca, ölçeğin güvenilirliği Cronbach’s Alpha katsayısı ile test edilmiş ve ölçeğin yüksek güvenilirlik düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir ($\alpha=0,92$). Bu yüksek güvenilirlik değeri, ölçeğin tutarlı sonuçlar verdiğini göstermektedir. Alt boyutlara bakıldığında spora ilgi duyma ($\alpha=0,88$), sporla yaşama ($\alpha=0,93$) ve aktif spor yapma ($\alpha=0,91$) olarak bulunmuştur. Aynı zamanda, ölçeğin faktör yapısı incelenmiş ve tek faktörlü bir yapı olduğu tespit edilmiştir. Bu özellikler, ölçeğin spora yönelik tutumları değerlendirmek için uygun ve güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Verilerin analizi

Veri toplama araçları, araştırmacı tarafından ortaokul öğrencilerine elden ulaştırılmıştır. Frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{X}), standart sapma (S) hesaplanacak ve tüm veriler (kategorik ve sürekli) SPSS 22.0 paket program yazılımı kullanarak analize tabi tutulmuştur. Nicel veriler yüzde ortalama ve standart sapma olarak belirlenmiştir. Gruplar arası bağımsız değişkenlerin ortalamalarının karşılaştırılmasında, Bağımsız Örneklem t-testi kullanılmış, ikiden fazla grubun ortalamalarının karşılaştırılmasında ANOVA kullanılmıştır. Çoklu karşılaştırmada Scheffe testi kullanılmıştır. Çalışmada çarpıklık ve basıklık değeri şu şekilde bulunmuştur. Spora yönelik tutum ölçeği ($\bar{x}=87,26\pm 1,38$) için çarpıklık -0,257 ve basıklık -1,133, sosyal katılım ölçeği ($\bar{x}=74,29\pm 1,11$) için çarpıklık -0,616 ve basıklık -0,881 olarak bulunmuştur.

BULGULAR

Tablo 1. Cinsiyete göre sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumlarına etkisi

Değişkenler	Cinsiyet	n	\bar{x}	t	p
Spora İlgi Duyma	Erkek	169	42,53±12,72	1,524	0,128
	Kadın	173	40,46±12,46		
Sporla Yaşama	Erkek	169	25,15±7,40	1,431	0,153
	Kadın	173	24,01±7,43		
Aktif Spor Yapma	Erkek	169	21,83±6,45	1,805	0,072
	Kadın	173	20,56±6,52		
SYT Toplam puan	Erkek	169	89,53±25,71	1,624	0,105
	Kadın	173	85,04±25,45		
Sosyal Katılım Toplam Puan	Erkek	169	72,56±20,78	-1,543	0,124
	Kadın	173	75,98±20,20		

Spora ilgi duyma, sporla yaşama, aktif spor yapma, SYT ve sosyal katılım toplam puan açısından istatistiksel analiz sonucunda, cinsiyetler arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,01$).

Tablo 2. Sınıf seviyesine göre sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumlarına etkisi

Değişkenler	Sınıf	n	\bar{x}	f	p
Spora İlgi Duyma	5.Sınıf	84	43,96±11,78	1,452	0,228
	6.Sınıf	82	40,42±13,56		
	7.Sınıf	81	40,85±12,04		
	8.Sınıf	95	40,75±12,86		
	Toplam	342	41,48±12,61		
Sporla Yaşama	5.Sınıf	84	25,65±7,45	0,867	0,459
	6.Sınıf	82	24,50±7,37		
	7.Sınıf	81	23,90±7,40		
	8.Sınıf	95	24,27±7,49		
	Toplam	342	24,57±7,43		
Aktif Spor Yapma	5.Sınıf	84	22,64±6,23	1,940	0,123
	6.Sınıf	82	20,54±7,46		
	7.Sınıf	81	20,58±5,56		
	8.Sınıf	95	20,98±6,53		
	Toplam	342	21,19±6,51		
SYT Toplam	5.Sınıf	84	92,26±24,63	1,430	0,234
	6.Sınıf	82	85,47±27,55		
	7.Sınıf	81	85,33±24,03		
	8.Sınıf	95	86,02±25,95		
	Toplam	342	87,26±25,64		
Sosyal Katılım Toplam Puan	5.Sınıf	84	76,17±21,50	0,482	0,695
	6.Sınıf	82	74,14±20,24		
	7.Sınıf	81	74,60±19,83		
	8.Sınıf	95	72,50±20,66		
	Toplam	342	74,29±20,53		

Spora ilgi duyma, sporla yaşama, aktif spor yapma, SYT ve sosyal katılım toplam puan açısından istatistiksel analiz sonucunda sınıf seviyeleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>0,01$).

Tablo 3. Aile gelir durumuna göre sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumlarına etkisi

Değişkenler	Sınıf	n	\bar{x}	f	p	Scheffe
Spora İlgi Duyma	14.999 TL'den az (A)	65	35,35±12,76	11,251	0,001	A<B,C
	15-20 bin arası (B)	119	41,61±11,76			
	20.001 TL ve üzeri (C)	158	43,91±12,41			
	Toplam	342	41,48±12,61			
Sporla Yaşama	14.999 TL'den az (A)	65	21,76±7,56	6,418	0,002	A<B,C
	15-20 bin arası (B)	119	24,73±6,87			
	20.001 TL ve üzeri (C)	158	25,62±7,53			
	Toplam	342	24,57±7,43			
Aktif Spor Yapma	14.999 TL'den az (A)	65	18,86±6,43	6,226	0,002	A<C
	15-20 bin arası (B)	119	21,13±6,20			
	20.001 TL ve üzeri (C)	158	22,19±6,56			
	Toplam	342	21,19±6,51			
SYT Toplam	14.999 TL'den az (A)	65	75,98±25,82	9,107	0,001	A<B,C
	15-20 bin arası (B)	119	87,47±23,76			
	20.001 TL ve üzeri (C)	158	91,73±25,67			
	Toplam	342	87,26±25,64			
Sosyal Katılım Toplam Puan	14.999 TL'den az (A)	65	65,41±20,94	9,566	0,001	A<B,C
	15-20 bin arası (B)	119	73,84±20,09			
	20.001 TL ve üzeri (C)	158	78,29±19,60			
	Toplam	342	74,29±20,53			

Spora ilgi duyma, sporla yaşama, aktif spor yapma, SYT ve sosyal katılım toplam puan açısından istatistiksel analiz sonucunda gelir grupları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Scheffe testi sonuçlarına göre, 14.999 TL'den az geliri olan katılımcılar, hem 15-20 bin TL arası hem de 20.001 TL ve üzeri geliri olan katılımcılara göre anlamlı derecede düşük puan almıştır (A<B, C).

Tablo 4. Düzenli spor yapma durumuna göre sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumlarına etkisi

Değişkenler	Düzenli Spor	n	\bar{x}	t	p
Spora İlgi Duyma	Hayır	159	32,35±9,83	-16,780	0,001
	Evet	183	49,42±8,84		
Sporla Yaşama	Hayır	159	19,16±6,20	-16,756	0,001
	Evet	183	29,27±4,72		
Aktif Spor Yapma	Hayır	159	16,22±5,27	-18,335	0,001
	Evet	183	25,51±3,86		
SYT Toplam	Hayır	159	67,74±19,87	-18,368	0,001
	Evet	183	104,21±16,33		
Sosyal Katılım Toplam Puan	Hayır	159	62,40±20,10	-11,590	0,001
	Evet	183	84,63±14,42		

Spora ilgi duyma, sporla yaşama, aktif spor yapma, SYT ve sosyal katılım toplam puan açısından istatistiksel analiz sonucunda düzenli spor yapma durumunda anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,01$). Anlamlı fark spor yapan öğrenciler lehinedir.

Tablo 5. Lisanslı spor yapma durumuna göre sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumlarına etkisi

Değişkenler	Düzenli Spor	n	\bar{x}	t	p
Spora İlgi Duyma	Hayır	219	36,46±11,40	12,077	0,001
	Evet	123	50,43±9,30		
Sporla Yaşama	Hayır	219	21,78±6,97	23,063	0,001
	Evet	123	29,56±5,33		
Aktif Spor Yapma	Hayır	219	18,67±6,12	30,444	0,001
	Evet	123	25,68±4,45		
SYT Toplam	Hayır	219	76,91±23,30	20,196	0,001
	Evet	123	105,68±18,25		
Sosyal Katılım Toplam Puan	Hayır	219	67,35±20,23	42,377	0,001
	Evet	123	86,65±14,35		

Spora ilgi duyma açısından, lisanslı spor yapmayan katılımcıların ortalama puanı 36,46±11,40, lisanslı spor yapanların ise 50,43±9,30 olarak bulunmuştur. İstatistiksel analiz ($t=12,077$, $p=0,001$), lisanslı spor yapma durumunun spora ilgi duyma üzerinde anlamlı bir fark oluşturduğunu göstermektedir ($p<0,01$). Sporla yaşama, aktif spor yapma, SYT toplam ve sosyal katılım toplam puanları için de lisanslı spor yapanların daha yüksek ortalama puanlara sahip olduğu, tüm bu boyutlarda anlamlı farklar bulunduğu tespit edilmiştir ($p<0,01$).

Tablo 6. Okul sporlarına katılım durumuna göre sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumlarına etkisi

Değişkenler	Okul Sporlarına Katılım Durumu	n	\bar{x}	t	p
Spora İlgi Duyma	Hayır	207	35,93±11,02	6,573	0,011
	Evet	135	50,00±9,87		
Sporla Yaşama	Hayır	207	21,14±6,73	28,659	0,001
	Evet	135	29,84±4,97		
Aktif Spor Yapma	Hayır	207	18,22±5,91	27,788	0,001
	Evet	135	25,74±4,43		
SYT Toplam	Hayır	207	75,29±22,49	17,914	0,001
	Evet	135	105,60±18,31		
Sosyal Katılım Toplam Puan	Hayır	207	67,11±20,01	25,834	0,001
	Evet	135	85,31±15,97		

Spora ilgi duyma açısından, okul sporlarına katılmayanların ortalama puanı 35,93±11,02, katılanların puanı ise 50,00±9,87 olarak bulunmuştur. İstatistiksel analiz sonucunda ($t=6,573$, $p=0,011$), anlamlı fark olduğu görülmüştür ($p<0,01$). Diğer tüm boyutlar için de okul sporlarına

katılan katılımcılar anlamlı derecede daha yüksek puan almış ve istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 7. Sportif başarı durumuna göre sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumlarına etkisi

Değişkenler	Sportif Başarı Durumu	n	\bar{x}	t	p
Spora İlgi Duyma	Yok	300	39,45±12,08	47,000	0,001
	Var	42	56,00±3,77		
Sporla Yaşama	Yok	300	23,46±7,21	52,137	0,001
	Var	42	32,57±2,38		
Aktif Spor Yapma	Yok	300	20,27±6,35	40,737	0,001
	Var	42	27,78±2,79		
SYT Toplam	Yok	300	83,18±24,60	51,978	0,001
	Var	42	116,35±7,94		
Sosyal Katılım Toplam Puan	Yok	300	71,52±20,27	46,918	0,001
	Var	42	94,09±7,10		

Spora ilgi duyma, sporla yaşama, aktif spor yapma, SYT toplam ve sosyal katılım toplam puanları açısından sportif başarısı olan katılımcılarda anlamlı derecede daha yüksek puanlara sahip olup, bu farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür ($p<0,01$).

Tablo 8. Spora yönelik tutum ile sosyal katılım becerilerinin yordamasına yönelik yapılan regresyon analizi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Edilmiş Katsayılar	t	p
		B	SH	Beta		
Spora Yönelik Tutum	Sosyal Katılım Becerileri	12,959	3,126	0,801	4,145	0,001*
Model (p): 0,001	R ² : 0,641	Düzeltilmiş R ² :0,640				

Spora yönelik tutumun, sosyal katılım becerileri tarafından anlamlı bir şekilde yordandığı görülmektedir. Regresyon analizi sonuçlarına göre, sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutum üzerinde pozitif ve güçlü bir etkisi bulunmaktadır ($\beta=0,801$, $p=0,001$). Bu sonuç, sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumu %80 oranında etkilediğini göstermektedir. Model anlamlıdır ($p=0,001$), ve bu model spora yönelik tutumdaki toplam varyansın %64'ünü açıklamaktadır ($R^2=0,641$, Düzeltilmiş $R^2=0,640$). Bu da sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutum üzerindeki etkisinin oldukça güçlü olduğunu ve modelin geçerli olduğunu göstermektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışmada katılımcıların cinsiyet bulgularına göre sonuçlar incelendiğinde, spora yönelik tutum ölçeğinin spora olan ilgi, sporla yaşama ve sosyal katılım alt boyutları ile sosyal katılım ölçeği toplam puanı arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$). Bu bulguya göre, erkekler ve kadınlar arasında spora yönelik tutumlarının genel olarak benzer düzeylerde

olduğunu, cinsiyetin bu boyut üzerinde anlamlı bir fark olmadığını sonucuna varılmıştır. Çiçek (2019), yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinin spor katılım ve spora yönelik tutumlarını incelemiş ve cinsiyetler arasında anlamlı farklılıklar bulmuştur. Bu çalışmanın mevcut çalışmayı desteklememesi örneklem grubunun yaş aralığı olabileceği düşünülmektedir. Ulukan ve arkadaşları (2021), yapmış oldukları çalışmada ortaöğretim öğrencilerinin sporda sosyal kimlik algı ve spor yönelik tutumlarını incelemiştir. Çalışmanın sonucunda ise cinsiyetler arası anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu çalışma mevcut çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir. Buradan hareketle, 12-14 yaş arasında spora yönelik tutumlar ve sosyal katılım becerileri açısından cinsiyetin belirleyici bir faktör olmadığı söylenebilir. Eğitim ve spor alanındaki uygulamalarda, cinsiyetin farklılaştırıcı bir etkiye sahip olmayabileceği göz önünde bulundurulabilir. Sosyal katılım ve spor alışkanlıklarını geliştirmek için cinsiyetten bağımsız yaklaşımlar kullanılabilir, zira sonuçlar her iki cinsiyetin de bu alanlarda benzer davranışlar sergilediğini göstermektedir. Sonuç olarak, cinsiyetin sosyal katılım ve spora yönelik tutumlar üzerindeki etkisinin sınırlı olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durum, politika yapıcılar ve spor organizatörleri için cinsiyetler arası ayırım yapmadan daha genel yaklaşımlar benimsenebileceğini göstermektedir.

Katılımcıların sınıf seviyesi bulgularına göre sonuçlar incelendiğinde, spora yönelik tutum ölçeğinin spora olan ilgi, sporla yaşama ve sosyal katılım alt boyutları ile sosyal katılım ölçeği toplam puanı arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0,05$). Benzer yaş grupları ile yapılmış olan çalışmalar da bu sonucu desteklemektedir (Kılıç & Yaşartürk 2020; Turan ve ark., 2021). Araştırmacıların yapmış oldukları çalışmalarda ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora yönelik tutumları ile sosyal beceri arasında olumlu etkilediği sonucuna varmışlardır. Bu sonuçlar, okullarda spor ve sosyal katılım ile ilgili uygulamaların ve programların sınıf seviyesine göre ayırım yapılmadan genel bir şekilde uygulanabileceğini göstermektedir. Sınıf seviyeleri arasında önemli bir fark olmadığından, tüm sınıflar için aynı düzeyde teşvik edici programlar oluşturulabilir. Öğrencilerin genel olarak spora olumlu bir tutum sergiledikleri ve bu tutumun sınıf seviyesine göre değişmediği sonucuna varılabilir. Bu bağlamda sınıf seviyesinin spora yönelik tutumlar ve sosyal katılım becerileri üzerinde önemli bir etkiye sahip olmadığını ve bu alanlarda sınıf seviyesinden bağımsız olarak benzer sonuçlar elde edildiğini göstermektedir.

Katılımcıların aile gelir düzeyi durumları bulgularına göre sonuçlar incelendiğinde, Spora yönelik tutum ölçeğinin Spora olan ilgi, sporla yaşama ve sosyal katılım alt boyutları ile sosyal katılım ölçeği toplam puanı arasında, aile gelir düzeyleri yüksek olan katılımcıların ölçek

puanlarının pozitif yönde olumlu olduğuna dair anlamlı düzeyde farklılıklar bulunmuştur ($p>0,05$). Yılmaz (2018), yapmış olduğu çalışmada velilerin beden eğitimi ve spor dersine ve ders dışı spor faaliyetlerine yönelik tutumlarını incelemiştir. Çalışmanın sonucunda ise gelir düzeyi yüksek olan ailelerin beden eğitimi ve spor dersi ile ders dışı spor faaliyetlerine yönelik daha olumlu tutum sergiledikleri bildirilmiştir. Bu çalışmanın sonucu mevcut çalışmayı desteklemektedir. Bu sonuçlara göre, gelir düzeyinin spora yönelik tutumlar ve sosyal katılım becerileri üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir. Düşük gelir gruplarındaki bireyler, spora olan ilgi, sporla yaşama ve aktif spor yapma gibi alanlarda daha düşük puanlar alırken, yüksek gelir gruplarındaki bireyler bu alanlarda daha olumlu tutumlara ve becerilere sahiptir. Daha yüksek gelir gruplarındaki bireyler, daha fazla spor yapma olanağına sahip olabilir, spora daha fazla ilgi duyabilir ve sosyal katılım becerilerini daha iyi geliştirebilirler. Gelir düzeyi arttıkça bireylerin spora olan ilgisi, sporla yaşamları arasındaki bağ ve aktif spor yapma alışkanlıkları artmaktadır. Düşük gelirli bireyler spora ve sosyal katılıma daha az ilgi gösterebilir; bu nedenle, bu gruplara yönelik spor ve sosyal katılım programları geliştirilmesi, eşitsizliklerin azaltılmasına yardımcı olabilir.

Düzenli spor yapan katılımcıların spora yönelik tutum ölçeğinin spora olan ilgi, sporla yaşama ve sosyal katılım alt boyutlarında anlamlı düzeyde farklılıklar bulunmuştur ($p>0,05$). İlgili literatür taraması yapıldığında da ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilere yönelik yapılan çeşitli çalışmaların sonuçları mevcut çalışma bulgularını desteklemektedir (Aykora & Uğraş 2020; Somuğlu & Cihan, 2021; Ulukan ve ark., 2021; Başkan & Başkan, 2022). Bu sonuçlara göre, katılımcıların spora olan ilgilerini, sporu yaşamlarının bir parçası olarak görmelerini, aktif spor yapma alışkanlıklarını ve genel olarak spora yönelik tutumlarını önemli ölçüde etkileyen bir faktördür. Ayrıca, düzenli spor yapan bireyler sosyal katılım açısından da daha aktif ve becerikli olmaktadır. Düzenli spor yapan bireyler, sosyal hayatlarında daha aktif olabilmekte, spor yapma alışkanlıklarını daha fazla sürdürebilmekte ve spora karşı daha olumlu bir tutum sergileyebilmektedirler. Spor, yalnızca fiziksel sağlığı geliştiren bir aktivite değil, aynı zamanda sosyal ilişkileri ve katılım becerilerini artıran bir süreçtir.

Katılımcıların lisanslı spor yapma durumlarına göre sonuçlar incelendiğinde, spora yönelik tutum ölçeğinin spora olan ilgi, sporla yaşama ve sosyal katılım alt boyutları ile sosyal katılım ölçeği toplam puanı arasında, lisanslı spor yapan bireyler lehine anlamlı düzeyde farklılıklar bulunmuştur ($p>0,05$). İlgili literatür taraması yapıldığında da ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilere yönelik yapılan çeşitli çalışmaların sonuçları bizim

çalışmamızın bulgularını desteklemektedir (Aykora & Uğraş, 2020; Somuğlu & Cihan, 2021). Bu sonuçlara göre, lisanslı spor yapmanın bireylerin spora yönelik ilgisini ve sosyal katılım becerilerini geliştirdiğini göstermektedir. Spor politikaları, bireyleri lisanslı spor etkinliklerine yönlendirmeyi teşvik etmeli, spora katılımı artırmak için stratejiler geliştirmelidir. Lisanslı spor yapma, spora yönelik tutumlar ve sosyal katılım becerileri üzerinde önemli ve olumlu bir etkiye sahiptir. Bu nedenle, bireylerin lisanslı spor etkinliklerine katılımını artırmak için spora yönelik teşvik ve destek mekanizmalarının geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Okul sporlarına katılım durumlarına göre sonuçlar incelendiğinde, spora yönelik tutum ölçeğinin spora olan ilgi, sporla yaşama ve sosyal katılım alt boyutları ile sosyal katılım ölçeği toplam puanı arasında, okul sporlarına katılım sağlayan katılımcıların lehine anlamlı düzeyde farklılıklar bulunmuştur ($p>0,05$). İlgili literatür taraması yapıldığında da ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilere yönelik yapılan çeşitli çalışmaların sonuçları mevcut çalışma bulgularını desteklemektedir (Van-Boekel ve ark., 2016; Wretman, 2017; Ayas, 2020; Çetin ve ark., 2023). Bu sonuçlara göre, okul sporlarına katılım, bireylerin spora olan ilgisini, sporla yaşamlarını entegre etme düzeylerini ve genel spora yönelik tutumlarını önemli ölçüde artırmaktadır. Okul sporlarına katılım spora yönelik ilgi, tutum ve sosyal beceriler üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu nedenle, eğitim sistemlerinde okul sporlarının teşvik edilmesi ve öğrencilerin bu etkinliklere katılımının desteklenmesi, bireylerin spora yönelik tutumlarının olumlu yönde gelişmesine ve sosyal katılım becerilerinin güçlenmesine katkı sağlayacaktır (Van Boekel ve ark., 2016; Wretman, 2017; Ayas, 2020; Çetin ve ark., 2023).

Sportif başarı durumlarına göre sonuçlar incelendiğinde, spora yönelik tutum ölçeğinin spora olan ilgi, sporla yaşama ve sosyal katılım alt boyutları ile sosyal katılım ölçeği toplam puanı arasında, sportif başarısı olan katılımcıların lehine anlamlı düzeyde farklılıklar bulunmuştur ($p>0,05$). İlgili literatür taraması yapıldığında da ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilere yönelik yapılan çeşitli çalışmaların sonuçları mevcut çalışma bulgularını desteklemektedir (Ayas, 2020; Çetin ve ark., 2023). Bu sonuçlara göre, derece almanın spora olan ilgi, sporla yaşamı entegre etme, aktif spor yapma ve genel olarak spora yönelik tutumlar üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir. Derece alan bireylerin spora yönelik tutumları, sporla yaşamları ve sosyal katılım becerileri anlamlı derecede daha yüksek düzeyde olup, bu başarılar bireylerin genel olarak spora ve sosyal hayata daha olumlu bir bakış açısı kazandığını göstermektedir. Spor başarılarının teşvik edilmesi, bireylerin spora ilgisini artırırken sosyal katılımını da güçlendirebilir.

Spora yönelik tutumun, sosyal katılım becerileri tarafından anlamlı bir şekilde yordandığı görülmektedir. Sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumu %80 oranında etkilediğini göstermektedir. Spora yönelik tutumdaki toplam varyansın %64'ünü açıklamaktadır. Sosyal katılım becerileri ile spora yönelik tutumlar arasında pozitif ve güçlü bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($\beta = 0,801$). Bu, öğrencilerin sosyal becerileri geliştikçe spora yönelik daha olumlu bir tutum sergilediklerini gösterir. Yani, öğrencilerin sosyal katılım becerileri ne kadar gelişmişse, spora olan ilgileri ve tutumları o kadar olumlu olmaktadır. Bu bulgular, sosyal becerilerin spora olan ilginin ve katılımın artmasında ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bu sonuçlar, literatürdeki önceki çalışmalarla da uyumludur. Özellikle, sosyal katılımın bireylerin çeşitli alanlardaki tutumlarını olumlu yönde etkilediğine dair yapılan araştırmalar bu bulguları desteklemektedir. Örneğin, Weiss ve Smith (2002), spor aktivitelerinin sosyal etkileşim ve beceri gelişimi için önemli bir platform sunduğunu ve bu etkileşimlerin bireylerin spora yönelik tutumlarını olumlu etkilediğini vurgulamaktadır. Benzer şekilde, Raabe ve arkadaşları (2022), sosyal desteğin ve olumlu sosyal ilişkilerin spor aktivitelerine katılımı artırdığını ve bunun sonucunda sporun kişisel gelişim ve tutumlar üzerindeki etkisinin güçlendiğini belirtmiştir. Bu bulgular, mevcut çalışmada da görülen sosyal katılım becerilerinin, öğrencilerin spora yönelik olumlu tutum geliştirmesindeki rolünü doğrulamaktadır. Bulguların bir diğer önemli boyutu, sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumun %64'ünü açıklıyor olmasıdır. Bu, sosyal katılımın öğrencilerin sporla ilgili tutumlarını anlamlı ölçüde belirlediğini gösterirken, aynı zamanda sporun sosyal gelişimle doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir. Eccles ve Barber (1999) tarafından yapılan bir araştırmada da gençlerin spora katılımının sosyal beceriler üzerinde önemli etkileri olduğu ve bu becerilerin gelişimiyle birlikte spor tutumlarının pozitif yönde şekillendiği ortaya konmuştur. Sporun sosyal beceriler üzerindeki bu etkisi, eğitimciler ve spor organizatörleri için stratejik bir rehber sunmaktadır. Eğitim programlarının, sporun sadece fiziksel aktivite boyutuna odaklanmaktan öte sosyal gelişim için de etkili bir araç olduğunu anlamaları önemlidir. Eğitimcilerin ve spor yöneticilerinin, öğrencilere sosyal becerileri geliştirme fırsatları sunacak spor etkinlikleri düzenlemeleri, öğrencilerin spora olan ilgilerini ve katılımlarını artıracaktır. Literatürdeki bu bilgiler ışığında, öğrencilerin sosyal becerilerini güçlendiren programların, sporla daha aktif bir şekilde ilgilenmelerini sağlamak için kritik bir rol oynadığı söylenebilir.

Sonuç olarak, bu çalışma, sosyal katılım becerilerinin spora yönelik tutumlar üzerindeki güçlü etkisini ortaya koyarken, literatürdeki bulgularla da paralel bir yapıya sahiptir. Sosyal becerilerin geliştirilmesi, spora yönelik tutum ve katılım üzerinde doğrudan ve olumlu bir

etkiye sahip olduğu için eğitim programları ve spor organizasyonlarının bu alana daha fazla önem vermesi gerekmektedir. Sporun sadece fiziksel değil, aynı zamanda sosyal gelişime katkı sağladığı gerçeği, daha geniş çaplı stratejiler ve müdahaleler için güçlü bir dayanak oluşturmaktadır.

Öneriler

Bu araştırmanın bulguları doğrultusunda, ortaokul öğrencilerinin sosyal katılım becerilerinin geliştirilmesi, spora yönelik olumlu tutumlarının artırılmasında önemli bir faktör olarak görülmektedir. Bu bağlamda, öğrencilerin sosyal etkileşim ortamlarının zenginleştirilmesi ve takım çalışması, iş birliği gibi sosyal becerilerin spor aktiviteleri aracılığıyla kazandırılması önerilmektedir. Eğitim programlarında spor etkinliklerine daha fazla yer verilmesi ve bu etkinliklerin sosyal katılımı teşvik edecek şekilde tasarlanması, öğrencilerin sporla ilgili olumlu tutumlarını pekiştirebilir. Ayrıca, öğrencilere sosyal katılım becerileri kazandırmak için rehberlik hizmetlerinin güçlendirilmesi ve öğretmenlerin bu konuda bilinçlendirilmesi de önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Alpay, N. (2021). Sporun yaygınlaşmasının gelişmeye etkileri: Bir inceleme. *Bilge Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(1), 33-44.
- Arslan, K., & Coştu, F. (2022). Eğitimin vazgeçilmez parçası dijital oyunlar: lisansüstü tezlere ait bir sentez çalışması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 54, 1329-1359.
- Ayas, E. B. (2020). Comparison of the attitudes towards learning with the participation motivation level in e-sports players. *African Educational Research Journal*, 8(1), 83-89.
- Aykora, E., & Uğraş, S. (2020). Investigation of the relationship between attitude against extracurricular sport activities and levels of attachment to school of high school students with structural equation model. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 9, 561-592.
- Babbie, E. R. (2020). *The practice of social research*. Cengage.
- Balyan, M., Balyan, K. Y., & Kiremitçi, O. (2012). Farklı sportif etkinliklerin ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum, sosyal beceri ve öz yeterlik düzeylerine etkileri. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 196-201.
- Başkan, A. H., & Başkan, A. H. (2022). Z kuşağında yer alan öğrencilerin spora yönelik tutumları ve buna etki eden faktörler. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 9(4), 365-386.
- Bryman, A. (2016). *Social research methods*. Oxford University Press.
- Budak, C., Yılmaz, C., & Erail, S. (2023). Spora bağlılık ve heyecan arama arasındaki ilişkinin kayaklı koşu ve biatlon sporcuları üzerinde incelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi (Özel Sayı)*, 113-124.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Demirel, F., Karadeniz, Ş., & Çakmak, E. K. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.

- Çağlar, E. Ç., Türkmen, İ., Çamiçi, F., Yıldırım, T., & Çebi, A. İ. Examination of self-esteem in swimming athletes. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*, 22(2), 2377-2383.
- Çetin, S., Karaca, Y., Selçuk, E., Ataş, G., Kömürlü, S., & Akgül, H. (2023). Analysis of the sports participation motives of high school students (The example of Malatya). *Revista de Gestão e Secretariado*, 14(10), 17997-18018.
- Çiçek, E. D. (2019). *Üniversite öğrencilerinin spora katılım ve spora yönelik tutumlarının incelenmesi "Adana ili örneği"* [Yüksek lisans tezi, Aksaray Üniversitesi]. Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Dishman, R. K., Heath, G. W., Schmidt, M. D., & Lee, I. M. (2021). *Physical activity epidemiology*. Human Kinetics.
- Durhan, T. A. (2021). The relationship between the effect of sports on life skills of secondary school students and students' attitudes towards extracurricular activities. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 6(12), 332-377.
- Eccles, J. S., & Barber, B. L. (1999). Student council, volunteering, basketball, or marching band: What kind of extracurricular involvement matters?. *Journal of Adolescent Research*, 14(1), 10-43.
- Erol, F. Z., & Akpınar, E. (2022). Bir ölçek geliştirme çalışması: ortaokul öğrencilerinin sosyal katılım becerisi ölçeği. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(3), 579-589. <https://doi.org/10.17556/erziefd.1172132>
- Filiz, B. (2019). Beden eğitimi ve spor eğitiminde sosyal sorumluluk programları ve Türkiye'deki yeri. *Spor Bilimleri Dergisi*, 30(1), 1-14.
- Fuchs, B., & Osikominu, A. (2012). *Adolescent sports participation, social skills and attitudes, and the school-to-work transition*. University Freiburg.
- Hassani, F., Irmak, Ö., & Bal, M. (2023). Türkiye'de çocuklar ve fiziksel okuryazarlık. *Sağlık ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 11-20.
- Kılıç, D., & Yaşartürk, F. (2020). The Study of the relationship between the attitudes of students in secondary education institutions towards physical education and sports lessons and their social skill levels. *The Online Journal of Recreation and Sports*, 9(2), 13-25.
- Örel, M. Z., & Tezcan, N. (2022). Çocuklarını spora gönderen ebeveynlerin ders dışı sportif etkinliklere karşı tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: Kocaeli ili örneği. *Egzersiz ve Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 82-95.
- Özdoğan, A. A. (2018). Çocuk ve ergenlerin okul dışı zamanlarda spor aktivitelerine katılımı. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 86-101.
- Pritchard, M. P., & Funk, D. C. (2010). The formation and effect of attitude importance in professional sport. *European Journal of Marketing*, 44(7/8), 1017-1036.
- Raabe, J., Leyhr, D., McHenry, L. K., Readdy, T., & Höner, O. (2022). Patterns of basic psychological need satisfaction and associated outcomes among NCAA student-athletes: A longitudinal, person-oriented investigation. *Journal of Sport Behavior*, 45(1), 94-114.
- Somoglu, M. B., & Cihan, H. (2021). An investigation of the perceived life satisfaction and social support levels of the vocational high school for hearing-impaired students according to active participation in sports activities. *Journal of Educational Issues*, 7(3), 111-138.

- Şahin, A., & Şahin, F. (2020). Erken çocukluk döneminde spora katılımın sosyal gelişim üzerindeki etkileri. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 243-248.
- Şentürk, H. E. (2015). Sportif tutum ölçeği: geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2) 8-18.
- Tomik, R., Olex-Zarychta, D., & Mynarski, W. (2012). Social values of sport participation and their significance for youth attitudes towards physical education and sport. *Studies in Physical Culture and Tourism*, 19(2), 99-104.
- Tomik, R., Olex-Zarychta, D., & Mynarski, W. (2012). Social values of sport participation and their significance for youth attitudes towards physical education and sport. *Studies in Physical Culture and Tourism*, 19(2), 99-104.
- Turan, M. B., Yoka, O. & Yoka, K. (2021). Examination of attitudes towards sport, general self-efficacy, and life satisfaction of deaf high school students. *Revista on line de Política e Gestão Educacional*, 25(2), 1524-1543.
- Ulukan, M., Ulukan, H., & Esenkaya, A. (2021). Ortaöğretim öğrencilerinin sporda sosyal kimlik algı ve spora yönelik tutumlarında demografik değişkenlerin rolü. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 745-763.
- Ulukan, M., Ulukan, H., & Esenkaya, A. (2021). Ortaöğretim öğrencilerinin sporda sosyal kimlik algı ve spora yönelik tutumlarında demografik değişkenlerin rolü. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 745-763.
- Ünlü, Ç., & Çeviker, A. (2022). Examination of the social skills levels of students participating in recreative activities. *International Journal on Social and Education Sciences*, 4(4), 529-540.
- Van Boekel, M., Bulut, O., Stanke, L., Zamora, J. R. P., Jang, Y., Kang, Y., & Nickodem, K. (2016). Effects of participation in school sports on academic and social functioning. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 46, 31-40.
- Weiss, M. R., & Smith, A. L. (2002). Friendship quality in youth sport: Relationship to age, gender, and motivation variables. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 24(4), 420-437.
- Wretman, C. J. (2017). School sports participation and academic achievement in middle and high school. *Journal of the Society for Social Work and Research*, 8(3), 399-420.
- Yavuzcan, A. (2021). *Dokuz Eylül üniversitesi birinci sınıf öğrencilerinde üniversite giriş sınavına hazırlandıkları dönemdeki fiziksel aktivite düzeyleri ile sınav başarısı arasındaki ilişki* [Doktora tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Yılmaz, A. (2018). Attitudes towards physical education course and extracurricular sport activities of parents. *Nigde University Journal of Physical Education & Sport Sciences*, 12(1), 48-64.
- Zeng, H. Z., Hipscher, M., & Leung, R. W. (2011). Attitudes of high school students toward physical education and their sport activity preferences. *Journal of Social Sciences*, 7(4), 529.

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak <i>Form the research hypothesis or idea</i>	Dila Şeyda TAŞDEMİR
Tasarım <i>Design</i>	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak <i>To design the method and research design.</i>	Emrah CERİT
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak <i>Review the literature required for the study</i>	Furkan ÇAMIÇI
Veri Toplama ve İşleme <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	Alperen Çetin DEMİRER
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi <i>Evaluation of the obtained finding</i>	Emrah CERİT
Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment		
Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır. <i>No contribution and/or support was received during the writing process of this study.</i>		
Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict		
Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur. <i>Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.</i>		
Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee		
Bu araştırma, Hitit Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulunun 09.02.2024 tarihli 2024-44 sayılı kararı ile yürütülmüştür. <i>This research was conducted with the decision of Hitit University Non-Interventional Research Ethics Committee dated 09.02.2024 and numbered 2024-44.</i>		

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.